

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/307/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716210188
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3716210188.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu R., s.r.o., so sídlom K. K., G.. A. XX, T. XX XXX XXX, zastúpeného advokátkou B.. C. B., J., G.. M. R. Z. XX proti žalovanému T.. B. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. M., C. XXX, o zaplatenie XX 869 eur s príslušenstvom na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, č.k. 3C/203/2016-35 zo dňa 30. mája 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zamietnutou žalobou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 13.869 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 14.11.2015 do zaplatenia, náhrady paušálnych nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 40 eur a náhrady trov konania z dôvodu, že so žalovaným uzavrel dňa 11.07.2012 kúpnu zmluvu č. 11/07/12, predmetom ktorej bola kúpa 1 ks tepelnej turbíny v sume 1.500 eur, 4 ks rotora turbíny v celkovej sume 400 eur a 4 ks statora turbíny v celkovej sume 400 eur, teda celková dohodnutá kúpna cena bola 2.300 eur. Termín odovzdania bol stranami dohodnutý do 11.07.2012. V článku III. bod 5 bola medzi stranami v prípade, že žalovaný nedodrží lehotu na odovzdanie predmetu kúpy v dohodnutom termíne, dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 0,5 % denne za každý aj začatý deň omeškania, až do reálneho odovzdania veci. Žalovaný predmet kúpy v lehote v zmysle zmluvy nedodal. Žalobca preto uplatnil voči žalovanému právo účtovať si zmluvnú pokutu, a to faktúrou č. XXXXXXXX zo dňa 30.10.2015, splatnou dňa 13.11.2015, ktorú zaslal žalovanému spolu s odstúpením od zmluvy. Žalovaný zmluvnú pokutu, vyúčtovanú predmetnou faktúrou, neuhradil.

1.2 Zamietnutie žaloby zdôvodnil súd prvej inštancie tým, že mal za preukázané, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy podľa § 409 Obchodného zákonníka. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, preto je v zásade irelevantné, režimom ktorého práva (obchodného alebo občianskeho) sa predmetná zmluva spravuje, nakoľko ustanoveniami § 544 Občianskeho zákonníka o zmluvnej pokute sa spravujú všetky právne vzťahy bez ohľadu na to, či boli uzavreté podľa Občianskeho alebo Obchodného zákonníka. V zmysle kúpnej zmluvy sa žalovaný ako predávajúci zaviazal dodať žalobcovi ako kupujúcemu tovar, za ktorý mal žalovaný zaplatiť kúpnu cenu. Pokiaľ si žalobca uplatňoval nárok na zmluvnú pokutu za nedodanie tovaru, súd prvej inštancie uviedol, že na to, aby bola dohoda o zmluvnej pokute platná, je nevyhnutné, aby bola uzavretá v písomnej forme a zároveň, aby v danom dojednaní bola určená buď výška pokuty alebo spôsob jej určenia (§ 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Nie je podmienkou z pohľadu určitosti dojednania o zmluvnej

pokute, aby jej výška bola v okamihu uzavretia zmluvy pevne stanovená, vyžaduje sa však, aby k tomuto momentu bolo nepochybné, akým spôsobom, to znamená z hodnoty akých veličín a akým výpočtom bude výška zmluvnej pokuty v prípade porušenia zmluvnej povinnosti zistená (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 25Cdo/119/1999). Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. M Obdo V 4/2003, výška zmluvnej pokuty alebo spôsob jej určenia musí byť vyjadrená jednoznačne, rovnako ako zmluvná povinnosť, pre prípad porušenia ktorej bola zmluvná pokuta dojednaná, inak je takáto dohoda neplatná. V danom prípade žalobca preukázal písomnú formu dojednania o zmluvnej pokute (v čl. III. bod 5 zmluvy). Žalobca však nepreukázal určenie výšky pokuty, resp. spôsobu jej určenia. Zo znenia predmetného ustanovenia zmluvy vyplýva, že žalobca pre prípad porušenia povinnosti žalovaného riadne a včas odovzdať predmet zmluvy má právo vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 0,5 % denne za každý aj začatý deň omeškania až do reálneho odovzdania veci. Z takejto formulácie zmluvného ustanovenia nie je zrejmé, z akej sumy sa má zmluvná pokuta 0,5 % denne počítať (či z kúpnej ceny alebo inej hodnoty). V zmluvnom ustanovení o zmluvnej pokute musia byť totiž uvedené všetky hodnoty (veličiny), z ktorých možno zmluvnú pokutu vypočítať. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie konštatoval, že dojednanie zmluvnej pokuty v čl. III. bod 5 zmluvy je neurčité, a teda podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné, preto žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, priznal mu náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca včas odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol, že považuje rozsudok za nesprávny, nakoľko súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a navyše súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd v napadnutom rozhodnutí bez ďalšieho vykonania dôkazov, najmä bez vylučenia žalobcu a žalovaného, ustálil, že ustanovenie, týkajúce sa zmluvnej pokuty (čl. III bod 5 kúpnej zmluvy), je neplatné. Tento výklad považuje žalobca za ústavne nekonformný a arbitrárny, pričom s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 33Cdo/3642/2013 poukázal na to, že jazykové vyjadrenie právneho úkonu, zachytené v zmluve, musí byť vykladané najskôr gramatickými prostriedkami, logickými, či systematickými. Okrem toho je povinnosťou súdu posúdiť na základe vykonaného dokazovania, aká bola skutočná vôľa strán. Žalobca poukázal na nečinnosť a nezáujem žalovaného, ktorý sa na pojednávanie dňa 30.05.2017 nedostavil a nenamietal platnosť dojednanej zmluvnej pokuty. Žalobca má za to, že boli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku v prospech žalobcu. Súd napriek tomu suploval žalovaného a vydal rozhodnutie bez toho, aby sa podrobnejšie zaoberal obsahom skutočne prejavenej vôle sporových strán v okamihu podpísania zmluvy. Aj napriek tomu, že žalobca bol osobne prítomný na pojednávaní, súd nezisťoval výsluchom žalobcu obsah jeho skutočne prejavenej vôle a ním sledovaný úmysel pri uzatváraní predmetnej zmluvy týkajúcej sa dojednania zmluvnej pokuty. Podľa § 266 Obchodného zákonníka sa prejav vôle vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy, alebo jej musel byť známy. V tejto súvislosti žalobca zdôraznil, že úmyslom oboch sporových strán bolo nepochybné uzavretie kúpnej zmluvy. Z ustanovenia čl. III zmluvy jednoznačne vyplýva, že úmyslom zmluvných strán bolo dojednanie sankcie v prípade porušenia povinnosti jednej zo zmluvných strán, pričom v čl. III bod 5 zmluvy išlo konkrétne o dojednanie sankcie pri porušení povinnosti na strane predávajúceho v prípade nedodania predmetu zmluvy. Uvedenej sankcii zodpovedala aj dohodnutá sankcia na strane kupujúceho v prípade, ak v lehote splatnosti nezaplatí kúpnu cenu. Žalobca je toho názoru, že bola zachovaná rovnosť zmluvných strán, týkajúca sa sankcie, že nebola jedna strana zvýhodnená oproti druhej zmluvnej strane. S uvedeným znením zmluvy žalovaný súhlasil, čo potvrdil svojím podpisom. Obe zmluvné strany mali za nepochybné, že základom pre výpočet zmluvnej pokuty bude hodnota nedodaného tovaru, čo vyplýva aj z ostatných ustanovení zmluvy. Žalovaný nijako nepreukázal svoje tvrdenie o neplatnosti zmluvy z dôvodu, že by uvedenú zmluvu nepodpísal, ani nepredložil žiadny doklad obsahujúci storno, resp. zrušenie predmetnej zmluvy. Týmto rozporom sa súd nezaoberal a ani sa s týmto rozporom vo svojom rozhodnutí nijakým spôsobom nevysporiadal. Pre žalobcu je dôležitá skutočnosť, že zmluva, ako to aj samotný súd konštatoval, bola uzavretá platne. Podľa názoru žalobcu spôsob výpočtu zmluvnej pokuty v zmysle ustanovenia čl. III bod 5 zmluvy je možné určiť na základe výkladových pravidiel ustanovenia o zmluvnej pokute, ako aj na základe výkladu prejavenej vôle sporových strán obsiahnutej v obsahu celej zmluvy. Uvedeným výkladom je možné dospieť k záveru, že zmluvná pokuta sa má

vypočítať zo sumy zodpovedajúcej hodnote nedodaného predmetu zmluvy, ktorý je presne aj s cenou špecifikovaný v čl. II zmluvy. S odkazom na Zásady medzinárodných obchodných zmlúv UNIDROIT, na Princípy európskeho zmluvného práva vypracované Komisiou pre európske zmluvné právo, na Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru, ako aj na českú i slovenskú judikatúru žalobca ďalej uviedol, že zmluva sa má vykladať v súlade so spoločnou vôľou strán, a to aj v prípade, ak nezodpovedá doslovnému významu slov, teda je potrebné preferovať vôľu zmluvných strán pred prejavom, t. j. jej vyjadrením. Zmluvné podmienky sa majú vykladať vo vzťahu k zmluve ako celku, v ktorej sú obsiahnuté, pričom prednosť má výklad, ktorý zachováva platnosť a účinnosť zmluvných podmienok. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie neskúmal skutočne prejavenu vôľu zmluvných strán a vydal predčasné a arbitrárne rozhodnutie s použitím prílišného formalizmu výkladu predmetného ustanovenia. Neskúmal, z akého dôvodu sa zmluvné strany dohodli na zmluvnej pokute, nezisťoval spôsob, akým bola zmluva uzavretá, ani prax, aká fungovala medzi sporovými stranami pred uzavretím zmluvy. Z týchto dôvodov má žalobca za to, že v tejto časti súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že so žalobcom nemal ohľadom tepelných čerpadiel žiaden zmluvný vzťah. Zmluva, ktorú predložil žalobca, nie je právoplatná, lebo žalovaný ju nikdy nepodpísal a ani o nej nejednal. Celá vec bola robená len so spoločnosťou Richter, s.r.o., pretože to bol jej vývoj čerpadla a iná výroba čerpadla tam nebola. Preto žalovaný trvá na potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie.

4. Žalobca v ďalšom písomnom vyjadrení poukázal na to, že žalovaný neprodukoval žiaden dôkaz potvrdzujúci jeho tvrdenie, že by bola zmluva neplatná. Je jednoznačne preukázané, že na zmluve sa nachádza jeho podpis, ktorého pravosť nebola vyvrátená. Žalobca zopakoval, že žalovaný sa nezúčastnil na pojednávaní, aby súd mohol jeho výsluchom zistiť skutočne prejavenu vôľu oboch zmluvných strán a preskúmať aj obchodné praktiky, ktoré medzi stranami fungovali pred podpísaním predmetnej zmluvy. V ostatnom žalobca zotrval na dôvodoch a tvrdeniach uvedených v odvolaní.

5. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, na základe včas podaného odvolania žalobcu preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné v celom rozsahu potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, dôvody zamietnutia žaloby považuje za správne. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva nasledujúce:

6. Pokiaľ žalobca v odvolaní uvádzal, že boli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku (t. j. rozsudku pre zmeškanie) v prospech žalobcu, nie je tomu tak. Na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 273 CSP nebola splnená podmienka, že žalovaný nesplnil povinnosť písomne sa vyjadriť k žalobe (vyjadril sa odporom proti platobnému rozkazu). Vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 CSP je možné len na návrh žalobcu a takýto návrh žalobca na pojednávaní dňa 30.05.2017 nepodal. S neprítomnosťou žalovaného na pojednávaní súvisí aj argument žalobcu v odvolaní, že súd prvej inštancie suploval žalovaného, ktorý nenamietal platnosť dojednanej zmluvnej pokuty. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu a vo vyjadrení, doručenom súdu prvej inštancie dňa 28.04.2017, spochybnil platnosť predmetnej zmluvy ako celku, avšak skúmanie platnosti, či neplatnosti zmluvy ako celku, vzhľadom na námietky vznesené žalovaným, by vyžadovalo rozsiahlejšie dokazovanie, ktoré žalovaný nenavrhol, ale ktoré vzhľadom na právne posúdenie o neplatnosti ustanovenia o zmluvnej pokute ani nebolo potrebné. Preto sa súd prvej inštancie ani nezaoberal rozpormi, ktoré namietal žalobca v tvrdeniach žalovaného, pokiaľ ide o platnosť, či neplatnosť zmluvy ako celku.

Podstatné však je, že platnosť, resp. absolútnu neplatnosť právnych úkonov, na ktorých sú založené nároky tvrdené v žalobe (na rozdiel napr. od relatívnej neplatnosti, či premlčania) preskúma súd z úradnej povinnosti (ex offico) aj v prípade, ak žiadna zo strán nenamietala žiaden z dôvodov absolútnej neplatnosti. S neplatným právnym úkonom totiž nemôžu byť spojené právne následky, ktoré právo predpokladá pri platnom právnom úkone. Preto skutočnosť, že žalovaný nenamietal neplatnosť klauzuly o zmluvnej pokute, nie je relevantná a preskúmanie existencie dôvodov jej absolútnej neplatnosti - v tomto prípade jej určitosti podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ako na to poukázal súd prvej inštancie už v predbežnom právnom posúdení na pojednávaní dňa 30.05.2017) aj bez námietky žalovaného nepredstavuje neprípustné nahrádzanie aktivity strany sporu, ani porušenie rovnosti strán sporu, či kontradiktórnosti konania.

7. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nezisťoval výsluchom strán (resp. aspoň výsluchom žalobcu, prítomného na pojednávaní) obsah skutočnej vôle a úmysel strán pri uzatváraní predmetnej zmluvy vo vzťahu k dojednaniu o zmluvnej pokute, odvolací súd v prvom rade uvádza, že akékoľvek dôkazy (vrátane výsluchu strán) môže súd vykonávať len na návrh strán (s výnimkou osobitných typov sporov podľa § 290 a nasl. CSP, čo však v tomto prípade neprichádzalo do úvahy). V tomto prípade ani žalobca, ani žalovaný okrem listinných dôkazov pripojených k žalobe nenavrhli žiadne ďalšie dokazovanie, preto súd prvej inštancie nemohol vykonať výsluch žiadnej zo strán. Pokiaľ žalobca v odvolaní tvrdil, že obe zmluvné strany mali za nepochybné, že základom pre výpočet zmluvnej pokuty bude hodnota nedodaného tovaru, takýto záver vo vzťahu k predávajúcemu (žalovanému) nemožno vyvodiť zo žiadneho vyjadrenia žalovaného v tomto súdnom konaní, ani zo žiadneho vykonaného dôkazu.

8. Podobne, pokiaľ žalobca v odvolaní uvádza, že súd prvej inštancie nezisťoval spôsob, akým bola zmluva uzatvorená, obsah rokovaní ani prax, aká fungovala medzi sporovými stranami pred uzatvorením zmluvy, ani vo vzťahu k týmto skutkovým okolnostiam žalobca nenavrhoval žiadne dokazovanie ani pred súdom prvej inštancie, a ani v odvolacom konaní, dokonca ani neuviedol, aké okolnosti, resp. prax zavedená medzi stranami pred uzatvorením predmetnej zmluvy by mali byť podľa neho vzaté do úvahy (hoci by sa musel vysporiadať s prípustnosťou nových tvrdení a návrhov na doplnenie dokazovania až v odvolacom konaní podľa § 366 CSP).

9. Napokon odvolací súd uvádza, že mu je známa doktrína a ustálená súdna prax preferujúca taký výklad zmlúv, ktorý vedie k ich platnosti. Takéto posúdenie (preferencia platnosti) však prichádza do úvahy len vtedy, ak oba výklady (v prospech platnosti aj v prospech neplatnosti) prichádzajú do úvahy - v takom prípade je potrebné sa prikloniť k takému výkladu, ktorý zachováva platnosť zmluvy. Pokiaľ nemožno nájsť argumenty v prospech udržania platnosti zmluvy (resp. jej ustanovenia), nie je možné trvať na jej (jeho) platnosti. V prejednávanej veci, ako už bolo uvedené vyššie, neboli zistené žiadne skutkové okolnosti vo vzťahu k vôli, či úmyslu oboch konajúcich zmluvných strán pri dojednaní klauzuly o zmluvnej pokute, a teda ani k tomu, či tento úmysel mohol byť druhej strane známy (keďže žiadna zo strán nepredložila, ani nenavrhla dôkaz na zistenie týchto okolností). Preto do úvahy prichádza len výklad tejto klauzuly z hľadiska vzájomnej nadväznosti jednotlivých zmluvných ustanovení.

10. Tu ale treba poukázať na to, že zmluvná pokuta (rovnako ako ostatné formy zabezpečenia záväzkov alebo napr. rozhodcovská doložka, doložka o voľbe práva a pod.) je osobitným zmluvným ustanovením, ktoré netvorí priamu súčasť podstaty právneho úkonu (ktorým je v prípade kúpnej zmluvy kúpa, resp. predaj konkrétneho tovaru za dohodnutú kúpnu cenu), klauzula o zmluvnej pokute je oddeliteľná od ostatného obsahu zmluvy a zákon pre zmluvnú pokutu predpisuje osobitné, prísnejšie podmienky (najmä písomnú formu, pričom v nej musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia - § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Je potrebné mať na zreteli aj to, že zmluvná pokuta (aj keď je v Občianskom zákonníku začlenená do oddielu o zabezpečení záväzkov) je v zásade sankčný inštitút, ako o tom svedčí aj jej samotný názov „pokuta“. Aj keď nejde o verejnoprávnu, ale o súkromnú (zmluvnú) sankciu, v prípade pochybnosti o jej výklade treba aplikovať taký výklad, ktorý je priaznivejší pre toho, na koho má takáto sankcia dopadať. Nie je teda možné v prípade nejasnosti zmluvného ustanovenia o zmluvnej pokute automaticky preferovať výklad v prospech jeho platnosti. Pokiaľ zákon vyžaduje pre túto klauzulu písomnú formu, potom určitosť prejavov vôle musí vyplývať priamo z jej textu a nepostačuje, čo je zmluvným stranám jasné, ak to nie je objektívne zistiteľné z textu zmluvy (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 33Cdo/3642/2013, na ktoré odkazoval aj žalobca v odvolaní). Vzhľadom k tomu, že klauzula o zmluvnej pokute je samostatná, od ostatného obsahu zmluvy oddeliteľná, je ťažko možné vychádzať pri jej výklade z iných ustanovení zmluvy. Preto neobstojí tvrdenie žalobcu v odvolaní, že výkladom z obsahu celej zmluvy je možné dospieť k záveru, že zmluvná pokuta sa má vypočítavať zo sumy zodpovedajúcej hodnote nedodaného predmetu zmluvy. Prichádza do úvahy len prípadný výklad porovnaním predmetnej klauzuly s ďalším ustanovením o zmluvnej pokute podľa čl. III bodu 4 zmluvy, kde je obsiahnutá zmluvná pokuta pre prípad, že kupujúci nedodrží lehotu splatnosti kúpnej ceny. V tomto prípade je však v čl. III bode 4 zmluvy jednoznačne uvedené, že výška zmluvnej pokuty je 0,5 % týždenne z dlžnej sumy, kým pri zmluvnej pokute za nedodanie predmetu zmluvy, ktorá je predmetom tohto konania (čl. III bod 5 zmluvy), je jej výška 0,5 % denne (nie týždenne, čo spochybňuje tvrdenie odvolateľa o rovnosti zmluvných strán vo vzťahu k sankciám; to však pre predmetné právne posúdenie nie je podstatné), pričom však v ustanovení čl. III

bod 5 zmluvy nie je uvedený, z čoho sa má zmluvná pokuta vypočítať. Preto odvolací súd považoval záver súdu prvej inštancie o neurčitosti tejto zmluvnej pokuty za správny.

11. V odvolacom konaní mal plný úspech žalovaný, preto mu odvolací súd v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému odvolateľovi (žalobcovi).

12. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).